

Palas Gölü

ORT039

Acil
Gerileme (-2)

Palas Gölü © Cüneyt Öğütüzün

Yüzölçümü : 4676 ha
Boylam : 35,82°D
Enlem : 39,03°K
Koruma Statüleri : Doğal sit alanı

Yükseklik : 1130 m - 1220 m
İl(ler) : Kayseri
İlçe(ler) : Saroğlan

■ **Alanın Tanımı**: Palas Gölü, Kayseri'nin kuzeydoğusunda bir çöküntü ovası olan Palas Ovası'nın içinde yer alır. Gölün diğer adı Tuzla Gölü'dür. En derin yeri iki metre olan gölün mevsimsel değişikliklere bağlı olarak kapladığı alan 25-35 kilometrekare arasında değişmektedir. Ana su kaynaklarını doğuda Değirmen, güneydoğuda Yertaşpınar, güneyde ise Körpınar, Başpınar ve Soğukpınar dereleri oluşturur. Gölün doğusunda uzanan ıslak çayırardaki pınarlar gölü besleyen diğer su kaynaklarıdır. Yaz aylarında göl alanı daralmakta ve suyun içindeki tuz göl kenarında çökelmektedir. Göl havzası alanın kuzeyini bir set şeklinde çeviren tepelerle bir kilometre uzaklıktaki Kızılırmak nehrinden ayrılır.

1993 yılında doğal sit alanı ilan edilen Palas Gölü, farklı ekosistemleri bir arada barındırır. Palas Ovası ve Palas Gölü yan kapalı su havzasında tarım amaçlı yeraltı su çekimlerinin artması ve sulu tarımın geçiş, son yıllarda gölün haziran ve ağustos ayları arasında tamamen kurumasına neden olmaktadır. Bu durum, göl ve çevresindeki yaşam alanlarına bağlı olan kuş, bitki ve memeli hayvan türlerinin sayısının gün geçtikçe azalmasına neden olmaktadır.

■ **Habitatlar**: Tuzlu göl aynasının çevresinde sulak çayırlar, sazlıklar, tuzcul bozkırlar, dağ bozkırları ve tarım arazileri yer alır. İnsan eliyle oluşmuş ve gölün güneydoğusunda bulunan Yertaşpınar ve Körpınar sazlıkları, sukuşlarının önemli üreme ve barınma alanlarıdır.

■ **Türler**: Göl çevresi nesli tehlike altındaki ve Türkiye'ye endemik *Lepidium caespitosum* adlı bitki türüne ev sahipliği yapar.

Palas Gölü, büyük cımbıt (*Charadrius leschenaultii columbinus*), tuma (*Grus grus*) ve angıt (*Tadorna ferruginea*) gibi kuş türleri için ÖDA kriterlerini sağlamaktadır.

■ **Alan Kullanımı**: Göl çevresindeki düzlükler bölgede tarım ve hayvancılığın gelişmesine olanak sağlamıştır. Tarım arazilerinde genellikle tahıl, pancar, yonca ve ayçiçeği ekilmektedir. Göl çevresinde aynı zamanda meyve ve sebze üretimi de yapılmaktadır. Yöre halkının bir kısmı geleneksel halı dokumacılığı yapmaktadır.

Yöre insanının gelir elde ettiği ve kullandığı diğer önemli bir ürün tuzdur. Buharlaştırmaya ve yağışın azalmasına bağlı olarak göl kıyısında biriken tuz, geleneksel yöntemlerle yöre halkı

tarafından çıkarılmaktadır. Tuz çıkarımı mayıs ayı sonundan eylül ortasına kadar yapılmaktadır.

■ **Tehditler**: Palas Gölü çevresindeki meralar büyük ölçüde tarım alanlarına dönüştürülmüştür. Sulama amacıyla gölü besleyen su kaynaklarının tutulması ve yeraltı sularının yöre halkı tarafından aşırı kullanılması, son yıllarda gölün yaz aylarında tamamen kurumasına neden olmaktadır.

Kalan mera alanlarında yapılan aşırı ve bilinçsiz otlama nadir bitki türlerinin ve kıyı kuşlarının yaşam alanlarının yok olmasına neden olmaktadır. Ayrıca soğanlı bitki türleri gününbirlik ziyaretçiler ve yöre halkı tarafından sökülmemektedir.

Alanda soda çıkarma ve arama ruhsatlarına sahip işletmeler bulunmaktadır. Bu işletmeler göle giden su kaynaklarını tutmaktadır.

■ **Koruma Çalışmaları**: DoğaBel, Palas Gölü'nde ekonomik, sosyal ve ekolojik olarak sürdürülebilir tuz çıkarımı ve biyolojik çeşitliliğin korunması için UINDP GEF/SGP desteğiyle Temmuz 2004'ten bu yana çalışmalarını sürdürmektedir.

Bunun yanı sıra Erciyes Üniversitesi Mimarlık Fakültesi ve DoğaBel, Tuzla Gölü çevresindeki yerleşim alanlarının biyolojik çeşitliliği koruyacak bir yapıda gelişmesi için bölgenin yapılaşma planını hazırlamaktadır.

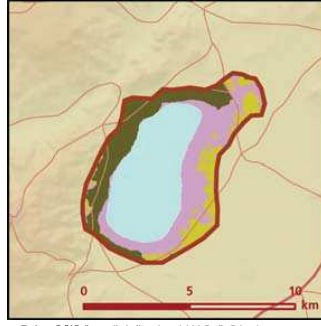
■ Yöre İlgili Sahipleri

Kayseri Valiliği; Kayseri İl Çevre ve Orman Müdürlüğü; Palas Belediyesi; Tuzhisar Belediyesi; Erciyes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü; Kayseri Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Müdürlüğü; Ulusal Doğa Koruma ve Belgeleme Derneği; Erciyes Üniversitesi Kuş Gözlem Topluğuşu.

■ Suat Çabuk, Mehmet Somuncu, Serkan Yılmaz

Palas Gölü önemli doğa alanı topografya haritası

Palas Gölü önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

© Behiye Yılmaz - DoğaBel

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
 <i>Lepidium caespitosum</i>	1	0	-	VU	Var	A1
 <i>Charadrius leschenaultii columbinus</i>	0	0	LC	EN	10-15 Çift (Üreme)	B1, C1, C3
<i>Grus grus</i> - Anadolu ve Karadeniz	0	0	LC	(EN)	150 Birey (Kışlama)	B1, B3, C1, C3
<i>Tadorna ferruginea</i> - Akdeniz ve Karadeniz	0	0	LC	(LC)	1120-2930 Birey (Göç)	A3, B3, C1, C3
 <i>Emys orbicularis</i>	0	0	NT	NT	Var	C1

Angit (*Tadorna ferruginea*) © Ali İhsan Gökçen